

Ña sasaki'

xiin' letra kwenta

diccionario nyanya

Mixteco de Ayutla, Gro.

Ña sasaki! xiin' letra kwenta diccionario nyanya

Libro de juegos del
Pequeño Diccionario Ilustrado

Mixteco de Ayutla, Gro.

Roberto Hills Oxley y David Mason P., asesores lingüísticos

Las ilustraciones son propiedad del Instituto Lingüístico de Verano,
A.C., y son usadas con el permiso correspondiente.

Publicado por el
Instituto Lingüístico de Verano, A.C.
Apartado Postal 22067
14000 Tlalpan, D.F., México
Tel. 5-573-2024
www.sil.org/mexico
2004
Primera edición
MIY 04-155 .5C

© 2004 por el Instituto Lingüístico de Verano, A.C.
Derechos reservados conforme a la ley.

Saa ku'u

ndyoo
 ndikuku
 tikoxii

tasu
 ndiku'un
 tixiko!

i	ky	t	o	mb	a'	t	a	s	u'
ndy	o'	o	l	o	t	e	ng	u	un
u	in	in'	ch	r	i	r	i	x	x
k	e	ch	nd	i	k	u	k	u	sy
y	xy	t	i	x	o	a'	u	ky	t
r	o	n	k	ó	x	m	k	n	a
l	ndy	y	u'	un	i	v	u	ng	s
p	o'	a	un	y	i	nd	k	ngw	ch
t	i	x	i	x	ny	a	s	t	y
é	ch	v	k	t	i	x	i	k	o'

Nandukul un! iin yul sie ña yoso! ninu te
ndasi inu ña yoso! tu tixin kwato chie.

Te koto kwala ndoó a nuu! tutu ña xalun (15).

Kiti' iku'

yäkwin!   isu
 koo!
 ti'in!
 tima'á
 ndikwain

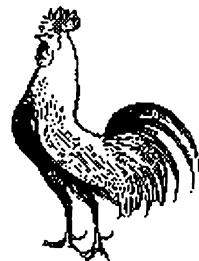
í	kw	o	mb	p	ä'	e	o'	n	u
v	nd	l	t	ch	s	t	nd	un	y
sy	í	ngw	í	m	t	ndy	k	o	o'
ñ	kw	a	o	í	x	í	ty	xy	á
y	ä	kw	ín'	ngw	t	s	m	o'	nd
ó	ín	ä	ny	í	l	i	ñ	a'	r
t	ky	m	i	ch	y	k	sy	t	á
m	o	p	l	p	i	ó	a'	ndy	mb
k	t	í'	in'	ky	ú	ñ	a	j	e
an'	ú	ty	e'	ndy	mb	ng	í	s	ú

Nandukul un! iin yuul sie ña yoso! ninu teñ
 ndasi inu ña yoso! tu tixin kwato chie.

Te koto kwala ndoó a nuu! tutu ña xalun (15).

Kiti' sana e'

mixtun	kwei
ty <u>u</u> un'	mburu
nduxi'	tixu'u'
nduchie	mula
naya!	sindiki!
kini	mbee

t	í	x	u'	ny	in	x	mb	u	kw
í	u	nd	nd	u	ch	i	e	e	e
x	ny	ú	l	p	e	an	ng	k	i
u'	ñ	u	s	í	nd	i	k	í'	nd
u'	in'	o'	in	e	u	x	e	sy	mb
o	x	p	m	i	x	t	un	ch	é
k	nd	y	u	p	í'	ky	o	ng	é
ndy	i	v	l	kw	ndy	ty	u	un'	v
ñ	s	n	a	y	á'	un	ny	y	í'
r	a	o'	í	o'	sy	mb	u	r	u

Nandukul' un' ijin yu'u! sie ña yoso! ninu te
ndasi i'nú ña yoso! tu tixin kwato chie.

Te koto kwa'a ndoó a nuu! tutu ña xalun ijin (16).

Itu xiin' ña kuvi saa e' xiin' a

itu
tyama'
ndixi'
nij'
nuni'

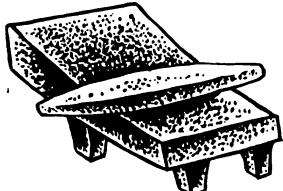
sain'
xa'a
ixan'
xita'

n	i	í	k	ñ	nd	í'	an	e	ny
y	t	o	a	o	í	nd	m	x	a
n	u	n	í'	p	x	i	t	á'	ó
í	ny	u	mb	t	í'	x	an	m	ín'
í'	kw	n	a	ng	v	t	é	v	i
e'	t	in'	un	r	o'	p	s	a	ty
nd	x	í	mb	s	ch	ty	á	m	á'
á'	un'	x	á'	a	ch	y	ín'	ny	án'
ky	nd	an'	u	ndy	j	m	p	k	u'
in	n	s	t	x	un'	sy	í	t	ú

Nandukul un' ijin yulul sie ña yoso' ninu te
ndasi inu ña yoso' tu tixin kwato chie.

Te koto kwa'a ndoo a nuu' tutu ña xalun ijin (16).

Ña'a ña kuni tixin vi'e mii' kuva'a ña xaxi'

ndaku	vaso	tutun!
xyoo'	xita'	mesa
íka'	xiko'o	tei
tikasi	yoso'	kisi
ko'o'	ixan'	nii'

k	o'	o'	mb	t	u	t	un'	xy	i
í	y	an'	ty	í	ch	xy	í	an	x
s	ín'	x	í	k	o'	o	s	p	an'
í	v	í	ny	á	o	o'	x	ndy	ñ
ng	x	t	y	s	i	u	n	í	v
á	e	a'	ch	í	p	í	ú	xy	a
í	x	ny	s	x	í'	ñ	y	e	s
ñ	sy	í	ndy	e	í	l	o	t	o
nd	á	k	u	ty	m	e	s	a	l
n	o	a'	nd	i	kw	t	o'	ch	m

Nanduku! un' i'in yu'u! sie ña yoso! nínu te
ndasi i'nu ña yoso! tu tixin kwato chie.

Te koto kwa'a ndoó a nuu! tutu ña xalun uví (17).

Na xaxi'

chityag
tichii
xiñu'
ikin'
tikwaa'

ndichi
ya'a'
tikumi'
ña'mi
naña'

nd	í	ch	í	nd	í	ch	mb	é	a
un'	k	i	k	ny	x	i	ñ	u'	ndy
ó'	in'	ty	v	t	u <u>n</u> '	t	e	m	ch
x	sy	p	t	í	kw	a	a'	ky	i
u	an	x	í	k	o	v	ch	x	ty
ngw	in'	i	ch	u	kw	i	un	ng	á
t	nd	ñ	á'	m	í	x	i	n	s
í	m	ñ	r	í'	k	l	s	á	in'
ch	i	ty	kw	y	é	ó	un'	ñ	j
í'	sy	e	v	l	a	t	y	á'	a'

Nandukul un' ilin yulul sie ña yosol ninu te
ndasi inu ña yosol tu tixin kwato chie.

Te koto kwala ndooá nuu' tutu ña xalun uvi (17).

Numero

iin

uví

uni

kumi!

u'un

iñu

uxa

unya

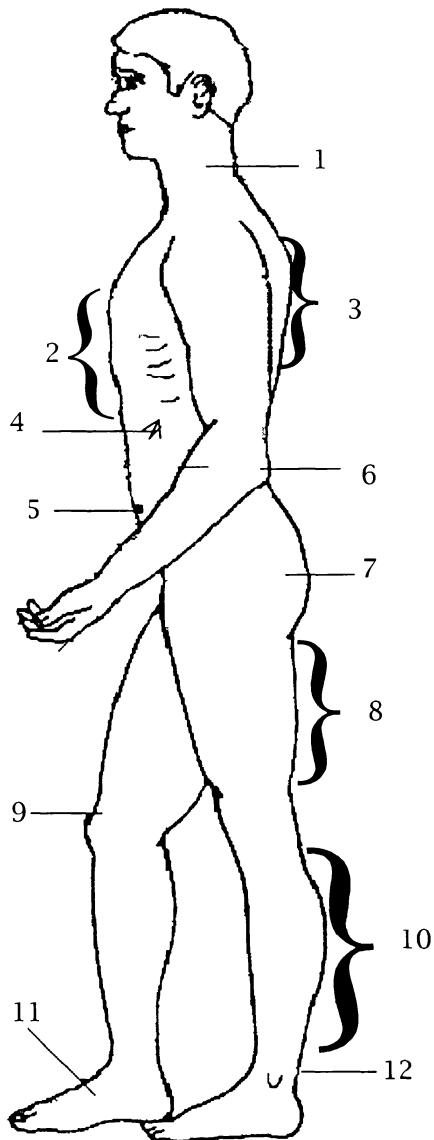
iin

a	u	n	i	x	i'	ny	u	x	a
x	ny	u	v	n	u	v	n	u	x
a	i	v	i	i	i	a	un	k	un
ñ	ny	in	m	k	ny	x	v	u	i
u'	ñ	v	u	x	i	ñ	u'	m	v
i	ny	i	ñ	u	k	i	a	i'	u'
v	m	a	n	in	m	v	u	x	n
u'	un	v	un	ny	ñ	u	n	a	i
i	x	in	m	a	u	ny	ñ	m	i'
n	v	u	n	k	x	a	in	k	a

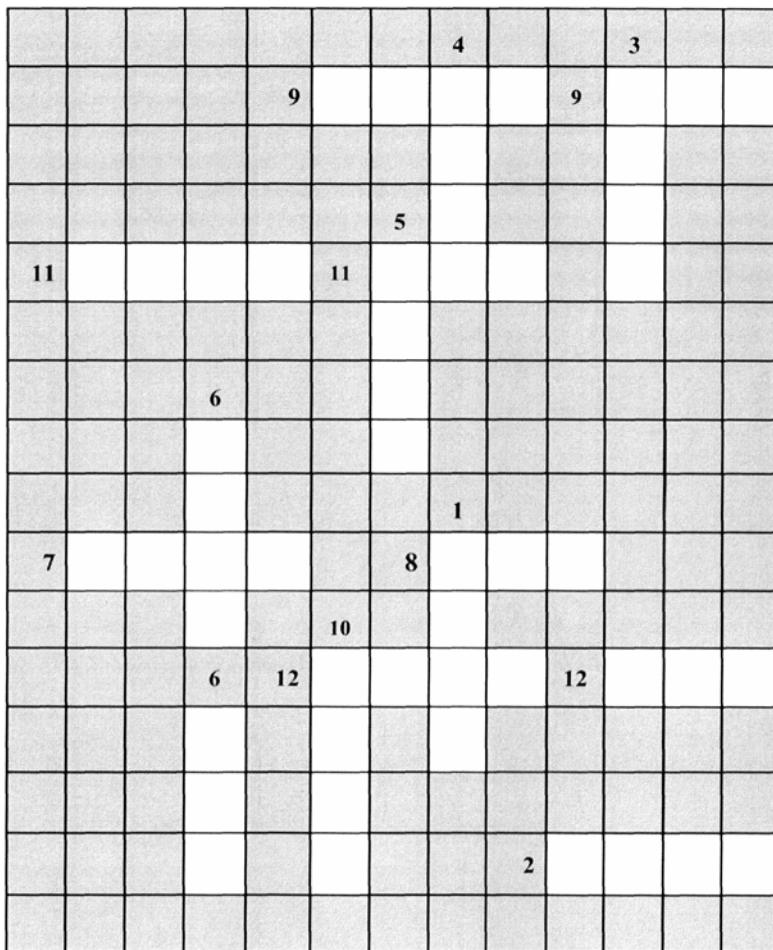
Nandukul un! iin yulul sie ña yoso! ninu te
ndasi inu ña yoso! tu tixin kwato chie.

Te koto kwa! a ndoó a nuu! tutu ña xalun uni (18).

Ña ñu'u' kuñu e'

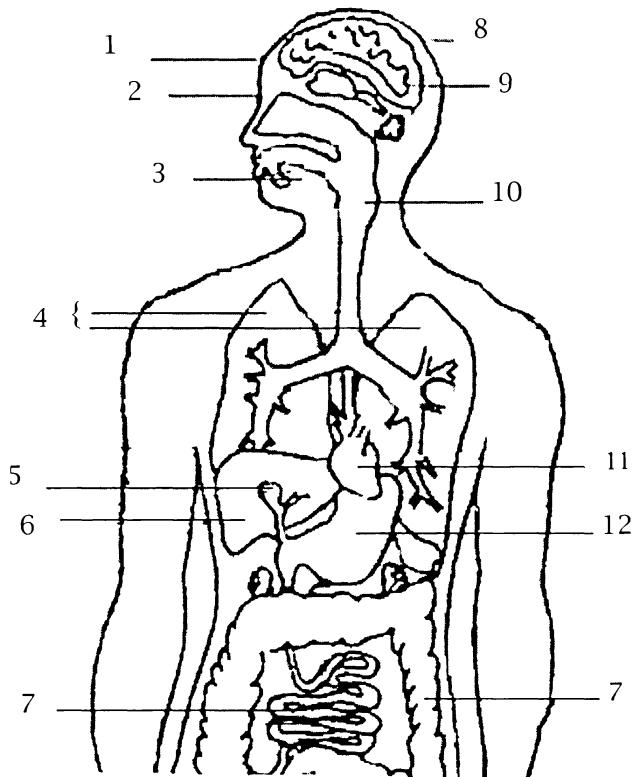

Nuul tutu ña unyandii, yosol iin numero xaal
iin talvil ñulul kuñu el. Nuul tutu yolol ndii,
yosol tu iin numero kaal!. Keli un! kivil iin
talvil ñulul kuñu ña nyalá numero kaal!. Kil
xaal un! ña kaal ndii, keli un! iin letra tixin iin
kwato yaa ña nduul kwenta kivil kaal.

Te koto kwa'lā ndoó a nuu! tutu ña xa'lun kumi! (19).

Ña yoo tixin ñu'u' kuñu e'

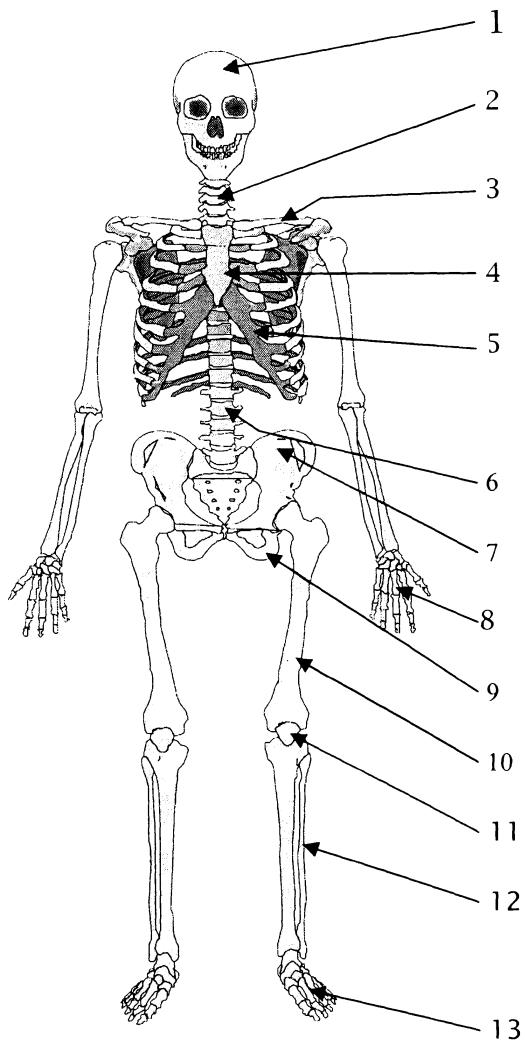

Nuu! tutu ña uxí ndii, yoso! ijin numero xala! ijin talví! ñuul! kúñu e!. Nuu! tutu yo!o! ndii, yoso! tu ijin numero kaa!. Kelí un! kivi! ijin talví! ñuul! kúñu ña nyalá numero kaa!. Kii! xaa! un! ña kaa! ndii, kelí un! ijin letra tixin ijin kwato yaa ña nduu! kwenta kivil kaa!.

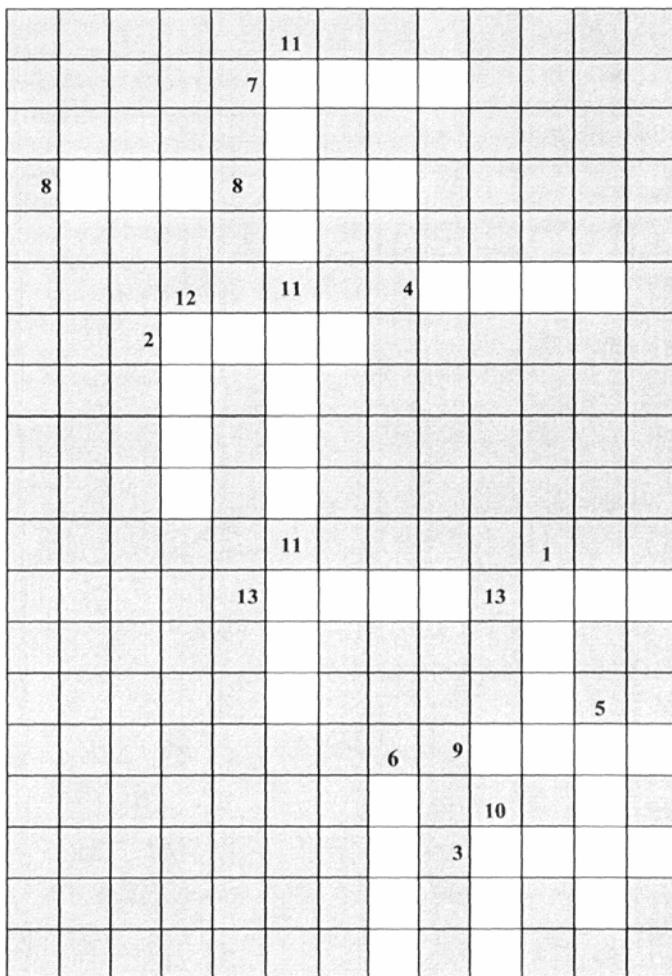
			12			
		1				
						2
4		9			9	
5		3			7	
10						
						8
			6		6	
11						

Te koto kwa'lā ndoó a nuu! tutu ña xa'un uni (18).

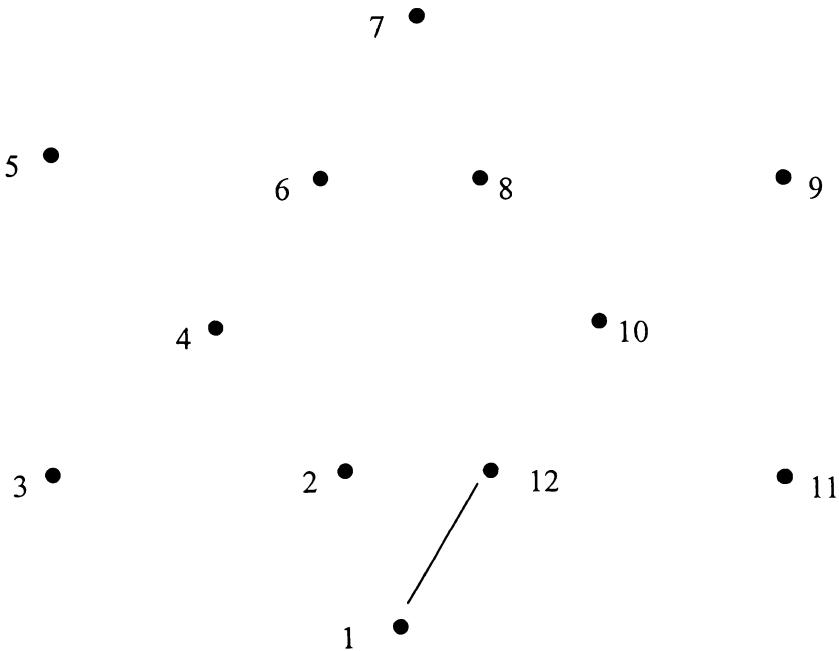
Iki' e'

Nuu'l tutu ña uxí uví ndii, yoso'l ijin numero xá'lal ijin talvil ñu'lul kúñu e!. Nuu'l tutu yo'lo'l ndii, yoso'l tu ijin numero kaal!. Ke'lí un! kivi! ijin talvil ñu'lul kúñu ña nyalá numero kaal!. Kij! xaa'l un! ña kaal ndii, ke'lí un! ijin letra tixin ijin kwato yaa ña nduu'l kwenta kivi! kaal!

Te koto kwa'a ndoó a nuu! tutu ña oko (20).

Sanyanya un! iin ndaa! tyuun! kij! sanduiin un!
 sa^ukuu! chij!ndu! ndyaal! kwali! kaa! saa yoo
 yukun a xiin! numero 1,2,3 ... ndee 12.

Saa ku'u

í	ky	t	o	mb	á!	t	a	s	ú!
ndy	ó!	ó	l	ó	t	e	ng	u	un
u	jn	jn!	ch	r	í	r	í	x	x
k	e	ch	nd	í	k	u	k	u	sy
y	xy	t	í	x	ó	á!	u	ky	t
r	o	n	k	ó	x	m	k	n	a
l	ndy	y	ú!	un	i	v	u	ng	s
p	ó!	a	un	y	í	nd	k	ng	ch
t	i	x	í	x	ny	a	s	t	y
é	ch	v	k	t	í	x	í	k	ó!

Kiti! iku!

í	kw	o	mb	p	á!	e	ó!	n	u
v	nd	l	t	ch	s	t	nd	un	y
sy	í	ngw	í	m	t	ndy	k	o	ó!
ñ	kw	a	o	í	x	í	ty	xy	á
y	á	kw	jn!	ngw	t	s	m	o!	nd
ó	in	á	ny	í	l	i	ñ	á!	r
t	ky	m	i	ch	y	k	sy	t	á
m	o	p	l	p	i	ó	a!	ndy	mb
k	t	í!	in!	ky	ú	ñ	a	j	e
an!	ú	ty	e!	ndy	mb	ng	í	s	ú

Kiti! sana e!

t	í	x	u'	ny	in	x	mb	u	kw
í	u	nd	nd	ú	ch	i	é	e	e
x	ny	ú	l	p	é	an	ng	k	i
u'	ñ	u	s	í	nd	i	k	í'	nd
ú'	in'	o'	in	e	ú	x	é	sy	mb
ó	x	p	m	i	x	t	un	ch	é
k	nd	y	u	p	í'	ky	o	ng	é
ndy	i	v	l	kw	ndy	ty	ú	un'	v
ñ	s	n	a	y	á'	un	ny	y	í'
r	a	o'	í	o'	sy	mb	u	r	u

Itu xiin' ña kuvi sáa e! xiin' a

n	u'	í	k	ñ	nd	í'	an	e	ny
y	ch	o	a	o	í	nd	m	x	a
n	u	n	í'	p	x	í	t	á'	ó
í	ny	u	mb	t	í'	x	an	m	ín'
í'	kw	n	a	ng	v	t	é	v	i
e'	t	in'	un	r	o'	p	s	a	ty
nd	x	í	mb	s	ch	ty	á	m	a'
a'	un'	x	á'	a	ch	y	ín'	ny	án'
ky	nd	an'	u	ndy	j	m	p	k	u'
in	n	s	t	x	un'	sy	í	t	u

Ña! a ña kuni tixin vi'e mii! kuva! a ña xaxi!

k	o'	o'	mb	t	ü	t	un'	xy	í
í	y	an'	ty	í	ch	xy	í	an	x
s	ín'	x	í	k	o'	o	s	p	an'
í	v	í	ny	a	o	o'	x	ndy	ñ
ng	x	t	y	s	i	u	n	í	v
a	e	a'	ch	í	p	í	ú	xy	a
í	x	ny	s	x	í	ñ	y	e	s
ñ	sy	í	ndy	e	í	l	o	t	o
nd	a	k	ü	ty	m	e	s	a	l
n	o	a'	nd	i	kw	t	o'	ch	m

Ña xaxi!

nd	í	ch	í	nd	í	ch	mb	é	a
un'	k	i	k	ny	x	i	ñ	u'	ndy
ó'	ín'	ty	v	t	ún'	t	e	m	ch
x	sy	p	t	í	kw	a	a'	ky	i
u	an	x	í	k	o	v	ch	x	ty
ngw	in'	i	ch	ü	kw	i	un	ng	a
t	nd	ñ	a'	m	í	x	i	n	s
í	m	ñ	r	í'	k	l	s	a	ín'
ch	i	ty	kw	y	é	ó	un'	ñ	j
i'	sy	e	v	l	a	t	y	a'	a'

Numero

a	u	n	i	x	i'	ny	u	x	a
x	ny	u	v	n	u	v	n	u	x
a	i	v	i	i	i	a	un	k	un
ñ	ny	jn	m	k	ny	x	v	u	i
u'	ñ	v	u	x	i	ñ	u'	m	v
i	ny	i	ñ	u	k	i	a	i'	u'
v	m	a	n	jn	m	v	u	x	n
u'	un	v	un	ny	ñ	u	n	a	i
i	x	jn	m	a	u	ny	ñ	m	i'
n	v	u	n	k	x	a	jn	k	a

Ña yoo tixin ñu'u kuñu e'

					t	i!	e!				
					i						
				i	x	a	n!		x	i	n
mb					i	n					u
o											u
k											
k	i	y	o	o!			x				
a		a					i				
v		a!			x	a	t	a!	x	a!	a!
a							i			i	
	n	i	m	á					n		
									i!		

Ña ñu'u' kuñu e'

				k	o	nd	o		x	a!	a!
					i				a		
						k			t		
x	a	t	a!		x	a!	a!		a!		
					a						
					l						
		k			u						
		o									
s	i!	nd	i			s	i!	in			
		o			u						
			s	u	k	un!			x	a!	a!
		nd		a!		un!					
		a!		nd				ty	a!	n	i
		a!	a								

Ña yoo tixin ñu'u kuñu e'

			t	o	k	o'					
			i								
n	u	u'		nd	ə'	a'					
			u'								
					ty	a'	n	i			
s	u	k	u	n'							
a'		o									
nd		nd									
a		o									
			x	a	t	ə'		x	a'	ə'	
			a'					i			
			ə'					n			
					s	i'	nd	j			
				x				i			
				a		s	o	k	o		
				t		j'		a'			
				ə'		in					

